

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av förvaltningslagen, upphävande av lagen om offentliga kungörelser och ändring av 12 kap. 3 § i jordabalken

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av förvaltningslagen, upphävande av lagen om offentliga kungörelser och ändring av 12 kap. 3 § i jordabalken (RP 239/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Marietta Keravuori-Rusanen, justitieministeriet
- specialsakkunnig Heini Färkkilä, justitieministeriet
- regeringsråd Ilkka Turunen, finansministeriet
- lagstiftningsdirektör Riitta Rönn, miljöministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Riksdagens justitieombudsmans kansli
- justitieministeriet
- jord- och skogsbruksministeriet
- kommunikationsministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- högsta förvaltningsdomstolen
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att förvaltningslagens bestämmelser om förfarandet vid offentlig delgivning uppdateras. Vid offentlig delgivning ska den officiella tidningen inte längre komma i första hand. Ett meddelande om att en handling finns tillgänglig ska publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet och vid behov i den tidning ur vilken mottagaren kan antas bäst få information om saken. Den officiella tidningen behåller dock sin ställning som det meddelandesätt som bestämmer tidpunkten för delfäendet vid offentlig delgivning i sådana exceptionella situationer där ett meddelande om att handlingen finns tillgänglig inte har kunnat publiceras på

Betänkande FvUB 29/2018 rd

myndighetens webbplats. Propositionens syfte är att informationsförmedlingen och förfarandet vid offentlig delgivning ska effektiviseras.

I propositionen föreslås dessutom att den föråldrade lagen om offentliga kungörelser upphävs och att allmänna procedurbestämmelser om offentliga kungörelser fogas till förvaltningslagen. Utgångspunkten är att kungörelser och de handlingar som kungörs ska publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. Vid behov ska kungörelsen också publiceras i en tidning som utkommer i det område som påverkas av ärendet eller på något annat sätt som myndigheten beslutar. Om kungörelsen och den handling som kungörs på grund av störningar i datakommunikationerna eller av någon annan därmed jämförbar orsak inte kan publiceras på myndighetens webbplats, ska kungörelsen dessutom publiceras i den officiella tidningen. Behörigheten att verkställa offentlig kungörelse ska även i fortsättningen följa av någon annan lag.

De handlingar som en offentlig delgivning och en offentlig kungörelse gäller kan innehålla personuppgifter eller andra uppgifter som omfattas av skyddet av privatlivet eller uppgifter om till exempel en privat företagshemlighet. I förvaltningslagen föreslås därför bestämmelser om publicering av uppgifter vid verkställande av offentlig delgivning och offentlig kungörelse.

I propositionen föreslås också att en teknisk ändring som direkt orsakas av reformen ska företas i jordabalken.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med de föreslagna ändringarna i förvaltningslagen (434/2003) är att modernisera lagstiftningen om offentlig delgivning och offentlig kungörelse så att publicering på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet ska vara den förhärskande formen vid denna typ av delgivning. Lagförslaget innehåller också bestämmelser om kompletterande former för kungörelser.

Vid offentlig delgivning ska den officiella tidningen inte längre komma i första hand. Ett meddelande om att en handling finns tillgänglig ska publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet och vid behov i den tidning ur vilken mottagaren kan antas bäst få information om saken, sägs det i propositionen. Förslaget kan i många avseenden jämföras med hur beslut enligt 140 § i kommunallagen (410/2015) ska delges en kommunmedlem. Också enligt den bestämmelsen ska man i första hand använda det allmänna datanätet.

Utskottet förordar moderniseringen av bestämmelserna, som syftar till ett effektivare förfarande, och finner propositionen väl motiverad. Förslaget beaktar också situationer där delgivning enbart i det allmänna datanätet inte är tillräckligt. När den prövningsrätt som de föreslagna bestämmelserna medger utnyttjas, ska särskild uppmärksamhet fästas vid mottagarnas rättsliga ställning och behov av information. Utskottet menar att det är viktigt att prövningsrätten också utnyttjas på ett sätt som beaktar samhällsutvecklingen. Behovet av kompletterande delgivningsformer kan vara större strax efter att de nya bestämmelserna har trätt i kraft och innan digitaliseringen av den offentliga förvaltningen har kommit längre på väg.

Betänkande FvUB 29/2018 rd

För klarhetens skull konstaterar utskottet att de huvudsakliga formerna för delgivning fortfarande bestäms enligt 55 § i förvaltningslagen, och är således vanlig eller bevislig delgivning. Delgivningar ska verkställas på detta sätt när individens rättigheter och skyldigheter samt rättstryggheten är i fokus. Offentlig delgivning kan användas bara om de ovan nämnda sätten inte fungerar eller när en handling ska delges över trettio personer som är kända eller när personernas antal är okänt.

I propositionen föreslås det också att förvaltningslagen får en ny bestämmelse om offentliga kungörelser. Samtidigt ska lagen om offentliga kungörelser från 1925 (34/1925) upphävas. Enligt förslaget ska också en offentlig kungörelse i första hand verkställas genom att kungörelsen och den handling som kungörs publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. Vid behov ska kungörelsen också publiceras i en tidning som utkommer i det område som påverkas av ärendet eller på något annat sätt som myndigheten beslutar.

En offentlig kungörelse ska särskiljas från offentlig delgivning och från myndighetens allmänna information. Offentlig kungörelse verkställs på grundval av specialbestämmelser, exempelvis när miljöreglering genomförs i administrativ väg, varvid myndighetsbeslut ofta gäller ett stort antal fysiska eller juridiska personer. Det kan därför anses befogat att hålla kvar de allmänna bestämmelserna om offentlig kungörelse vid sidan av de om offentlig delgivning.

Utskottet anser att revideringen av förfarandet vid offentlig kungörelse motiverats på tillbörligt sätt. Utskottet understryker samtidigt att behörigheten att verkställa offentlig kungörelse också framöver regleras i annan lagstiftning. I speciallagstiftning föreskrivs om vilken myndighet som är behörig att verkställa kungörelsen och i vilka ärenden samt i vilket skede av behandlingen av ärendet det ska ske. De föreslagna bestämmelserna påverkar således inte alls tillämpningsområdet för offentlig kungörelse.

I propositionen föreslås också bestämmelser om begränsningar när det gäller publicering av information i det allmänna datanätet. Enligt förslaget får vid verkställande av offentlig delgivning och offentlig kungörelse endast sådana uppgifter publiceras som inte är sekretessbelagda med stöd av någon annan lag. När det gäller personuppgifter får endast sådana uppgifter publiceras som är nödvändiga för tillgången till information. Personuppgifterna ska avlägsnas från myndighetens webbplats i det allmänna datanätet när meddelandetiden och kungörelsetiden har löpt ut. Den föreslagna bestämmelsen är viktig för skyddet för privatlivet och personuppgifterna när delgivningssätten utvidgas till publicering i datanätet. I propositionsmotiven ingår en uttömmande jämförelse av den föreslagna regleringen och Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning respektive den nationella lagstiftningen om behandling av personuppgifter.

Sammantaget finner förvaltningsutskottet propositionen behövlig och lämplig och tillstyrker lagförslaget utan ändringar. De föreslagna bestämmelserna är inget hinder för att uppgifter om delgivningar och kungörelser som publicerats på den behöriga myndighetens webbplats dessutom publiceras samlat exempelvis i myndigheternas gemensamma webbtjänst. Utskottet menar att det då närmast är fråga om att genomföra regleringen och att tillvägagångssätten ska bedömas som en del av utvecklingen av den allmänna förvaltningen.

Betänkande FvUB 29/2018 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 239/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 6.2.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Mika Kari sd
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Veera Ruoho saml
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tapani Tölli cent.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.